

Tercümana zeval olur mu?

Türkiye'de çevirmenler aleyhine çevirdikleri eserlerden dolayı dava açılabilir. Başka ülkelerde rastlanmayan bu duruma karşı meslek örgütleri seslerini yükseltiyor

26/12/2006

MAHMUT HAMSİCİ

İSTANBUL - Çevirmenlerin çevirdikleri eserlerden dolayı son dönemde maruz kaldıkları yargılamalar çevirmen, yazar ve yayıncıların meslek örgütlerini harekete geçirdi. Çev-Bir (Kitap Çevirmenleri Meslek Birliği), Birleşik Konferans Tercümanları Derneği, EDİSAM (Edebiyat ve İlim Eserleri Sahipleri Meslek Birliği), Çeviri Derneği, Türkiye PEN, Türkiye Yayıncılar Birliği, Türkiye Yazarlar Sendikası ve Yay-Bir (Yayıncılar Meslek Birliği) çevirmenlerin yargılanmalarındaki artışa 'dur' demek için hazırladıkları ortak bildirgeyi dün bir basın toplantısıyla açıkladılar. 'Tercümana zeval olmaz' adlı bildirgede yargılamaların çevirmenlik mesleğinin icra edilebilirliğini tehdit ettiği vurgulandı. Çözüm olarak mevcut hukuki çerçevenin değişmesini öneren meslek örgütü temsilcileri önümüzdeki günlerde devlet kurumları nezdinde görüşmelerde bulunacaklarını da açıkladı.

Yayın dünyası ve çevirmen meslek örgütleri dün bir basın toplantısı düzenleyerek ortak hazırladıkları 'Tercümana zeval olmaz' başlıklı bildiri okudu ve yasalarda değişiklik istedi.

Toplantıya katılan ve söz alan örgüt temsilcilerinin hepsi durumun saçmalığına özel vurgu yaptı. Birleşik Konferans Tercümanları Derneği adına konuşan Yiğit Bener, çevirmenlerin işini yapamaz hale getirilmesinin insanların bilgiye ulaşmasının engellenmesi anlamına geldiğine değindi: "Çevirmen aktarıcıdır. Çevirmenin engellenmesi insanların bilgiye ulaşma hakkının engellenmesi demektir."

EDİSAM adına konuşan Metin Celâl ise tıpkı TCK 301'de yazarlara yapıldığı gibi bugün çevirmenlere yapılanın manevi baskı olduğunu öne sürdü. Yargılamalardan ceza çıkmamasının önemli olmadığını belirten Celâl, devletin amacının da otosansür olduğunu öne sürdü. Çev-Bir'den Tuncay Birkan, çevirmenlerdeki bu oto-sansürün ne boyutlara gelebileceğini Dostoyevski'nin 'Karamazov Kardeşler'indeki Türklerle ilgili sözlerin yayımlanmamasını hatırlatarak örnek verdi. Birkan, sorunun çözümüyle ilgili somut bir önerilerini açıkladı: "Basın Kanunu'ndaki konuyla ilgili maddeler Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na uygun hale getirilerek çözülebilir. Basın Kanunu'nda eser sahipleri arasında çeviren de sayılmasına rağmen, aynı kanunda cezai sorumluluk konusu işlenirken çevirmenden hiç söz edilmiyor. Buradaki boşluğun çevirmen lehine giderilmesi ve çeviren sözcüğünün eser sahipleri arasından çıkartılması gerekiyor."